

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε την Τρίτη, με πλειοψηφία, σχέδιο νόμου που ορίζει την έννοια της «γονικής αποξένωσης», στο πλαίσιο της αύξησης του αριθμού των δικαστικών αντιδικιών σχετικά με την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας.

Το σχέδιο νόμου τροποποιεί και συμπληρώνει τις διατάξεις του νόμου με αριθ. 272/2004 σχετικού με την προστασία και την προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η νομοθετική πρωτοβουλία αποσκοπεί στον ορισμό της έννοιας της γονικής αποξένωσης, στην καθιέρωση των τρόπων με τους οποίους μπορεί να διαπιστωθεί, στις έννομες συνέπειες της διαπίστωσης της ύπαρξης γονικής αποξένωσης, και στη θέσπιση μέτρων στο πλαίσιο της αύξησης του αριθμού των αντιδικιών μεταξύ των γονέων σχετικά με την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας, σχετικά με τον τρόπο διατήρησης των προσωπικών σχέσεων μεταξύ των τέκνων και του γονέα με τον οποίο δεν ζουν συνεχώς, καθώς και σχετικά με τον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο ο καθένας από τους γονείς θα συμβάλλει στα έξοδα ανατροφής και εκπαίδευσης του τέκνου.

«Γονική αποξένωση ως μορφή ψυχολογικής βίας με την οποία ο ένας από τους γονείς ή τα πρόσωπα που προβλέπονται στο νόμο, σκόπιμα, επιδιώκοντας ή αναλαμβάνοντας και οικειοποιούμενος, δημιουργεί, αποδέχεται ή χρησιμοποιεί μια κατάσταση στην οποία το παιδί καταλήγει να επιδεικνύει αυτοσυγκράτηση ή εχθρότητα, αδικαιολόγητη ή δυσανάλογη προς οποιονδήποτε από τους γονείς», προβλέπει ο νέος νόμος. Τα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται ο νόμος είναι η εκτεταμένη οικογένεια - οι συγγενείς του παιδιού, μέχρι και τον τέταρτο βαθμό συμπεριλαμβανομένου, καθώς και η υποκατάστατη οικογένεια - τα πρόσωπα που δεν ανήκουν στην εκτεταμένη οικογένεια, συμπεριλαμβανομένων των συγγενών μέχρι και τον τέταρτο βαθμό και των ανάδοχων που εξασφαλίζουν την ανατροφή και τη φροντίδα του παιδιού, σύμφωνα με το νόμο.

Το νομοσχέδιο ορίζει τον αποξενωμένο γονέα ως τον γονέα προς τον οποίο το παιδί επιδεικνύει αυτοσυγκράτηση ή εχθρότητα, αδικαιολόγητη ή δυσανάλογη.

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα προστασίας και βοήθειας για την απολαβή και την πλήρη άσκηση των δικαιωμάτων τους, υπό τους όρους του παρόντος νόμου. Η αναφορά ή η διαπίστωση ότι ο ανήλικος δεν τυγχάνει σεβασμού ενός ή περισσότερων δικαιωμάτων υποχρεώνει τα κατά νόμο υπεύθυνα πρόσωπα να ενεργήσουν σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που προβλέπει ο νόμος, όπως ορίζει ο νέος νόμος.

Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των γονέων σχετικά με τους τρόπους άσκησης του δικαιώματος διατήρησης προσωπικών σχέσεων με το παιδί, το δικαστήριο θα καταρτίζει πρόγραμμα ανάλογο με την ηλικία του παιδιού, τις ανάγκες του σε φροντίδα και εκπαίδευση, την ένταση του συναισθηματικού δεσμού μεταξύ του παιδιού και του γονέα με τον οποίο δεν ζει, τη συμπεριφορά του τελευταίου, την ύπαρξη κατάστασης

γονικής αποξένωσης, καθώς και άλλες σχετικές πτυχές σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση.

Για την αποκατάσταση και τη διατήρηση των προσωπικών σχέσεων του παιδιού, η δημόσια υπηρεσία κοινωνικής αρωγής και, κατά περίπτωση, οι γενικές διευθύνσεις κοινωνικής αρωγής και παιδικής προστασίας σε επίπεδο κάθε τομέα του δήμου Βουκουρεστίου έχουν την υποχρέωση να παραγγέλλουν συμβουλευτική, η οποία παρέχεται από ειδικούς των δημόσιων υπηρεσιών κοινωνικής αρωγής ή των αρμόδιων φορέων, τόσο για το παιδί όσο και για τους γονείς του, κατόπιν αιτήματός τους ή αυτεπαγγέλτως, και όταν υπάρχει υποψία γονικής αποξένωσης ή οποιασδήποτε άλλης μορφής βίας κατά του παιδιού και έχει ενημερωθεί το δικαστήριο, έχουν την υποχρέωση να ζητήσουν από αυτό τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης.

Εάν ένας από τους γονείς εμποδίζει ή επηρεάζει αρνητικά τους προσωπικούς δεσμούς του παιδιού με τον άλλο γονέα, μη τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει καθοριστεί από το δικαστήριο ή έχει συμφωνηθεί με τον άλλο γονέα ή αρνείται ή αντιτίθεται στη συμμόρφωση με τα νομικά μέτρα, η δημόσια υπηρεσία κοινωνικής αρωγής και, κατά περίπτωση, οι γενικές διευθύνσεις κοινωνικής αρωγής και προστασίας του παιδιού σε επίπεδο κάθε τομέα της πόλης του Βουκουρεστίου, μετά από αίτηση οποιουδήποτε από τους γονείς, θα διατάσσουν την παρακολούθηση των προσωπικών σχέσεων του παιδιού για διάρκεια έως 6 μήνες, ταυτόχρονα με την αίτηση που απευθύνεται στο δικαστήριο επιτροπείας, προκειμένου να ικανοποιηθεί η συναίνεση του γονέα που αντιτίθεται ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τροποποίηση των μέτρων που αφορούν το παιδί.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η διατήρηση των προσωπικών σχέσεων του παιδιού με τους γονείς του ή με άλλα άτομα με τα οποία απολάμβανε οικογενειακή ζωή, καθώς και να διασφαλιστεί η επιστροφή του παιδιού στην οικία του στο τέλος της περιόδου φιλοξενίας, καθώς και να αποτραπεί η επιστροφή του παιδιού, στο τέλος της φιλοξενίας στην οικία του γονέα που δεν ζει με το παιδί, καθώς και για την τήρηση των διατάξεων σχετικά με τον καθορισμό της διαμονής του παιδιού, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου γονέα ή άλλου δικαιούχου προσώπου, τη θέσπιση ενός ή περισσότερων μέτρων ασφαλιστικού χαρακτήρα, εγγυήσεων ή την επιβολή κυρώσεων.

Το νομοσχέδιο αναφέρεται επίσης, μεταξύ άλλων, στο «σχέδιο υπηρεσιών», στόχος του οποίου είναι η πρόληψη της κακοποίησης, της παραμέλησης, της γονικής αποξένωσης, της εκμετάλλευσης και κάθε μορφής βίας κατά του παιδιού ή του αποχωρισμού του παιδιού από την οικογένειά του. Για το σκοπό αυτό, η δημόσια υπηρεσία κοινωνικής αρωγής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η γενική διεύθυνση κοινωνικής αρωγής και προστασίας του παιδιού σε επίπεδο κάθε τομέα του δήμου Βουκουρεστίου έχει την υποχρέωση να προσφέρει υπηρεσίες και παροχές που αποσκοπούν στην παραμονή του παιδιού στην οικογένεια και στην υποστήριξη της πρόσβασης του παιδιού και της οικογένειάς του σε άλλες υπηρεσίες. Το σχέδιο υπηρεσιών μπορεί να έχει ως σκοπό τη διαβίβαση στη γενική διεύθυνση κοινωνικής

βοήθειας και προστασίας του παιδιού του αιτήματος για τη θέσπιση ειδικού μέτρου προστασίας του παιδιού, εάν, μετά την παροχή των υπηρεσιών που προβλέπονται στο σχέδιο αυτό, διαπιστωθεί ότι η παραμονή του παιδιού με έναν από τους γονείς δεν είναι δυνατή ή είναι αντίθετη προς το συμφέρον του παιδιού.

Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και το παιδί, μπορεί να ειδοποιηθεί τη γενική διεύθυνση κοινωνικής αρωγής και προστασίας του παιδιού στο νομό/τομέα κατοικίας για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την προστασία του από κάθε μορφή βίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, του τραυματισμού ή της σωματικής ή ψυχικής κακοποίησης, της γονικής αποξένωσης, της κακομεταχείρισης ή της εκμετάλλευσης, της εγκατάλειψης ή της παραμέλησης.

Για την καταγγελία περιπτώσεων κακοποίησης, γονικής αποξένωσης ή παραμέλησης του παιδιού, σε επίπεδο κάθε γενικής διεύθυνσης κοινωνικής αρωγής και προστασίας του παιδιού, καθιερώνεται υποχρεωτικά το τηλέφωνο του παιδιού, ο αριθμός του οποίου θα γνωστοποιείται στο κοινό.

Εάν η κακοποίηση, η παραμέληση, η γονική αποξένωση, η εκμετάλλευση και κάθε μορφή βίας κατά του παιδιού διαπράχθηκε από πρόσωπα που, βάσει νόμιμης εργασιακής ή άλλης σχέσης, εξασφάλιζαν την προστασία, την ανατροφή, τη φροντίδα ή την εκπαίδευση του παιδιού, οι εργοδότες έχουν την υποχρέωση να ειδοποιήσουν αμέσως τα όργανα ποινικής έρευνας και να διατάξουν την απομάκρυνση του αντίστοιχου προσώπου από τα παιδιά υπό τη φροντίδα του.

Το νομοσχέδιο εισάγει επίσης κυρώσεις για την ημέρα καθυστέρησης που επιβάλλονται στο πρόσωπο που αρνείται να εφαρμόσει ή να συμμορφωθεί με τις διατάξεις σχετικά με την κατοικία του παιδιού ή το πρόγραμμα για τη διατήρηση των προσωπικών σχέσεων του παιδιού- η ποινή μπορεί να οριστεί μεταξύ 10% και 15% του καθαρού μηνιαίου εισοδήματος του προσώπου που υποχρεούται να την καταβάλει, αλλά όχι λιγότερο από 300 λέι. Εάν το δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη κατάστασης γονικής αποξένωσης, ο καθορισμός του προστίμου είναι υποχρεωτικός και τα ελάχιστα και μέγιστα όρια του προστίμου διπλασιάζονται.